

The background image is a composite. The left side shows a man in a dark suit standing on a balcony, looking out at a city skyline with several skyscrapers. The right side features a close-up of a white daisy flower with a yellow center, resting on a dark, textured wooden surface. The text 'In Memoriam Dr. Teszéri-Rácz Ildikó' is overlaid on the right side of the image.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

KAMATLEVONÁSI KORLÁT

szabályok az alultőkésítettségi előírások helyett/mellett

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	3
1) Alapvető fogalmak	5
2) Személyi mentességek a kamatlevonási korlát alól.....	10
3) „Régi” (2016.06.17. előtti) finanszírozási szerződések.....	11
4) Adóalapban nem érvényesíthető finanszírozási költség	12
4.1. 2019-es adóévre alkalmazandó adóalap növelő tétel	12
4.1.1. „Normál” kapcsolt vállalkozásra vonatkozó szabály	12
4.1.2. Különálló adózókra vonatkozó szabály	13
4.2. 2020-tól kezdődő adóévre alkalmazandó adóalap növelő tétel.....	14
4.2.1. Kamatlevonási kapacitás, felhasználása, nyilvántartása	15
4.3. 2020-tól kezdődő adóévre alkalmazandó adóalap csökkentő tétel.....	17
5) Konszolidált beszámolót készítő csoport speciális szabályai.....	18
5.1. Saját tőke/eszközarány alapú mentesítés.....	18
5.2. Külső finanszírozási költségalapú levonási korlát	20
6) Társasági adócsoporthoz vonatkozó speciális szabályok.....	21
6.1. TA_{EBITDA} alapú felosztási modell.....	21
6.2. NFK alapú felosztási modell.....	23
7) Választási jogok és az önellenőrzés	24

Bevezető

AZ OECD BEPS projekt keretében felülvizsgálatra kerültek a kamatlevonás korlátozására vonatkozó szabályok, és ezekre is tekintettel az Európai Unió a különböző adókikerülési gyakorlatok megakadályozása érdekében 2016. júliusában elfogadta a 2016/1164 Tanácsi Irányelvet (ATAD Irányelv). Az Irányelv újraszabályozta a kamat társasági adóban történő elszámolhatóságának a szabályait is. A kamatlevonhatóságra vonatkozó rendelkezéseket a magyar társasági adójog 2019.01.01-jével léptette hatályba azzal, hogy azóta többször is sor került pontosításokra, módosításokra (2019.08.23.; 2020.11.27.).

Az új szabályozás lényege, hogy az eddigi gyakorlattal szemben nem a saját tőkéhez viszonyítva határozza meg az elszámolható kamat összegét, hanem a meghatározott módon számított kamatfizetés, adózás és értékcsökkenés előtti eredményhez viszonyítva.

Mivel a hazai szabályozás élt szinte az összes Irányelv által felkínált opcióval, lehetőséggel és mivel azok a jogviszonyok, amelyekhez a szabályozás kapcsolódik (hitel és ehhez hasonló jogviszonyok) sok esetben több gazdasági éven átívelnek, s mivel – mint említettük – többször is módosult a szabályozás, így számos ún. átmeneti rendelkezés is beépítésre került, és az adózó választhat ezek alkalmazása között.

A fentiek miatt egy igen bonyolult, összetett rendszer jött létre, amely

- **akár ugyanazon esetben többféle különböző számítás elvégzését igényli az adózótól annak érdekében, hogy adókötelezettségét optimalizálni tudja,**

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

- a korábbi alultőkésítetttségi és az új EBITDA alapú szabályok még több évig egymás mellett „élnek”,
- amely esetében számos értelmezési kérdés, nehézség merül fel.

Az alábbiakban ezért részletesen összefoglaltuk az ezen rendszerrel kapcsolatos szabályokat, felhívtuk a figyelmet a lehetőségekre és az értelmezési bizonytalanságokra, illetve ahol van, ezek feloldási lehetőségeire.

1) Alapvető fogalmak

Finanszírozási költség: Ennek minősül a kamatráfordítás, a kamattal gazdasági értelemben egyenértékű költség, ráfordítás, a finanszírozási forrás bevonásával összefüggésben elszámolt költség, ráfordítás, és ide tartozik a fentiekkel kapcsolatosan elszámolt, transzferár kiigazítás miatti adóalap csökkentő tétel is.

Bár mind a TA törvény, mind az ATAD Irányelv tartalmaz definíciót a finanszírozási költség fogalomra és azok egyes elemeire, mégis a legrészletesebb leírást az *OECD BEPS* 4. pontjában találhatjuk, így bármely minősítési kérdés esetén ezt is indokolt figyelembe vennünk. Nagyon fontos, hogy a finanszírozási költséget akkor is figyelembe kell venni, ha annak fizetése független cég, hitelintézet felé történik.

A teljesség igénye nélkül néhány példa a finanszírozási költségnek minősülő tételekre:

- nyereségrészesedési kölcsönök (profit participating loan) kamata
- átváltoztatható és zero-kupon kötvény kamata
- finanszírozási ügyletekhez kapcsolódó garanciadíjak
- kölcsönhöz, kötvényhez kapcsolódó deviza árfolyamkülönbségek

Nem minősül ugyanakkor finanszírozási költségnek a nem finanszírozási ügyletekhez kapcsolódó fedezeti (hedge) ügyleteken realizált nyereség/veszteség. Így, ha például egy kereskedő a devizás árubeszerzéseihez vagy egy termelő cég a devizás anyagbeszerzéseihez kapcsolódóan köt devizafedezeti ügyletet, akkor az ezen hedge ügyleteken realizált árfolyamveszteséget/nyereséget figyelmen kívül kell hagyni a kamatlevonási korlát számítások során.

Nettó finanszírozási költség: az az összeg, amellyel az adózó vállalkozási tevékenysége érdekében felmerült finanszírozási költségei meghaladják az adózó adóköteles

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

kamatbevételeit és a gazdasági értelemben azzal egyenértékűnek tekintendő, adóköteles bevételeit. Adóköteles bevételként figyelembe kell venni a kamatokra vonatkozóan, transzferár kiigazítás miatt adóalap növelésként elszámolt összeget is. A fogalommal kapcsolatosan két elemét érdemes kiemelni, hangsúlyozni:

Az egyik az, hogy csak az adóköteles, az adóalapba tartozó kamatbevételeket lehet figyelembe venni. Így, ha például egy kamatbevétel az adó alól mentesítve van, nem tartozik bele az adóalapba, azt figyelmen kívül kell hagyni.

A másik lényeges eleme a fogalomnak, hogy a meghatározásból következően („*meghaladja*”) a nettó finanszírozási költség csak pozitív vagy nulla értéket vehet fel. Így, ha a finanszírozási ráfordítások alacsonyabbak, mint a kamatbevételek, akkor a nettó finanszírozási költség összegét nullának kell tekinteni.

TA EBITDA: A kamatfizetés, adózás és értékcsökkenés előtti eredmény. A társasági adótörvény szerint meghatározott adóalapnak (TA_{ALAP}) a nettó finanszírozási költséggel (NFK), a társasági adótörvény szerinti értékcsökkenési leírás adóalap-csökkentő tételként elszámolt összegével ($TA_{ÉCS}$) és a kamatlevonási korlát alapján meghatározott adóalap csökkentő¹ tétellel ($TA_{ALAPCSÖKK}$) növelt, továbbá a kamatlevonási korlát alapján meghatározott adóalap növelő² tétellel ($TA_{ALAPNÖV}$) csökkentett összege. A TA EBITDA számítás során nem vehető figyelembe a hosszútávú állami infrastrukturális beruházásából származó jövedelem (HTIBJ) és az olyan jövedelem, amelyet társasági adókötelezettség nem terhel³ (TA_{MENTES}). A fentiek alapján a képlet:

¹ 7. § (1) bekezdés ny) pontja

² 8. § (1) bekezdés j) pontja

³ Például ilyen a 28. §. (2) bekezdése szerint a kettős adózási egyezmények szerinti mentesített jövedelem.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

$$TA_{EBITDA} = TA_{ALAP+NFK} + TA_{ÉCS} + TA_{ALAPCSÖKK} - TA_{ALAPNÖV} - HTIBJ - TA_{MENTES}$$

A TA EBITDA-t a gyakorlati alkalmazás során, elkerülendő a körkörös hivatkozásból fakadó problémákat, a következő módon érdemes kiszámolni.

A számviteli törvény szerinti adózás előtti eredményt (amiben a finanszírozási költségeket és bevételeket is számításba kell venni) módosítani kell az egyéb adóalap növelő és csökkentő tételekkel (a $TA_{ÉCS}$; $TA_{ALAPCSÖKK}$; $TA_{ALAPNÖV}$ kivételével). Az így kiszámított összeget növelni kell a nettó finanszírozási költség összegével és csökkenteni kell a hosszútávú állami infrastrukturális beruházásából származó jövedelem (HTIBJ) és a társasági adó alól mentesített jövedelem összegével (TA_{MENTES}).

Kamatlevonási kapacitás: Az adott adóévi TA EBITDA 30 %-nak az ugyanezen adóévi nettó finanszírozási költséggel csökkentett összege. A definíció tartalmából következik, hogy a kamatlevonási kapacitás értéke csak pozitív vagy nulla értéket vehet fel. Ha az adóévi nettó finanszírozási költség meghaladja a TA EBITDA 30 %-át, akkor a kamatlevonási kapacitás értéke nulla.

Adózási szempontból különálló adózó: Mivel ehhez a státuszhoz lényegét tekintve a kamatlevonási korlátozási szabályok alóli mentesség kapcsolódik, lényeges ezen státusz alapvető vizsgálata. Az olyan adózó minősül ebből a szempontból különállónak, amely az alábbi konjunktív feltételek mindegyikének megfelel:

- nem tagja összevont (konszolidált) éves beszámolót készítő vállalatcsoportnak és
- nem áll kapcsolt vállalkozási viszonyban más személlyel és
- külföldön nem rendelkezik telephellyel.

Ezen vonatkozásban a kapcsolt vállalkozási minősítés során figyelni kell a TA törvény speciális – szigorúbb – rendelkezéseire is, ugyanis ezen vonatkozásban akkor minősül az

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

adózó és más személy kapcsolt vállalkozásnak, ha közöttük legalább 25 százalékos közvetlen vagy közvetett szavazatijog-részesedés, vagy legalább 25 százalékos közvetlen vagy közvetett tőkerészesedés, vagy legalább 25 százalékos nyereségrészesedés áll fenn. Itt viszont az ügyvezetés egyezőségét nem kell vizsgálni, azaz, ha csak erre tekintettel minősül két cég kapcsolt vállalkozásnak, akkor ezt az adózási szempontból különálló adózói minősítésnél figyelmen kívül kell hagyni.

Példa: Ha egy cég egy másik társaságban 26 %-os szavazati jogot biztosító részesedéssel rendelkezik, akkor őt kamatlevonási korlát szempontjából nem lehet különálló adózónak tekinteni, míg egyéb társasági adó szabályok (pl.: transzferár szabályok) szempontjából független vállalkozásnak minősül.

Vagy például, ha két cégnek ugyanaz az ügyvezető igazgatója, de sem közvetlenül sem közvetett módon nincs közös tulajdonosuk és más cégekben sem bírnak semmilyen részesedéssel, akkor ezt a két céget kamatlevonási korlát szempontjából különálló adózónak kell tekinteni, ugyanakkor egyéb társasági adó szabályok vonatkozásában kapcsolt vállalkozásnak minősülnek.

Konszolidált beszámolót készítő vállalatcsoport: A törvényi definíció szerint a konszolidált beszámolót készítő vállalatcsoport egy vállalatcsoportba tartozó valamennyi gazdálkodó szervezetet magába foglaló csoport, amelynek minden tagja teljes mértékben a rá vonatkozó beszámolási szabályozásra figyelemmel a számvitelről szóló törvény VI. fejezete, az IFRS-ek vagy más, az Európai Unió vagy az Európai Gazdasági Térség valamely tagállamának nemzeti szabályrendszere szerinti összevont pénzügyi beszámoló hatálya alá tartozik. Ez a meghatározás megítélésünk szerint több kérdést is felvet. Így például, ha van – akár egyetlen egy – olyan csoporttag, amely saját nemzeti jogszabályai alapján készíti

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

egyedi beszámolóját (pl.: USA GAAP), ami nem azonos a fent említett szabályrendszerekkel (mert a csoport egyébként mondjuk a magyar számviteli törvény szerint készíti el konszolidált beszámolóját), akkor a csoport a TAO törvény szempontjából konszolidált beszámolót készítő csoportnak minősül vagy sem? Vagy valójában a fenti szabályt úgy kell értelmezni, hogy nem az a lényeges elem, hogy a csoport tagjai egyedi beszámolójukat milyen számviteli rendszerben készítik, hanem az, hogy maga a konszolidált beszámoló milyen rendszerben készül (például magyar vagy IFRS számviteli szabályok szerint)? Ha tehát a konszolidált beszámoló a törvényben felsorolt szabályrendszerek valamelyike alapján készül, akkor függetlenül attól, hogy egyes csoporttagok egyedi beszámolója más számviteli szabályok szerint készül, alkalmazható a konszolidált beszámolót készítő vállalatcsoportra vonatkozó szabályozás?

Akár a társasági adótörvény idézett fogalmának szövegét vizsgáljuk („összevont pénzügyi beszámoló hatálya alá tartozik”), akár a szabályozás alapját jelentő Tanácsi Irányelv (ATAD irányelv) fogalmi meghatározását, mind a kettő az összevont pénzügyi beszámoló hatálya alá tartozást tekinti meghatározó ismérvnek.

Ebből – számunkra legalábbis – az következik, hogy nem az a fontos, hogy az egyes konszolidációs körbe tartozó tagvállalatok az egyedi beszámolójukat milyen számviteli rendszer szerint állítják elő, hanem az, hogy a konszolidált beszámoló a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal vagy valamely EU tagállam nemzeti pénzügyi beszámolási szabályrendszerével összhangban készül-e. S ha a konszolidált beszámoló a fenti említett valamelyik számviteli szabályrendszer alapján készül, akkor már alkalmazhatóak a konszolidált beszámolót készítő vállalatcsoportra vonatkozó speciális (mentesítő, kedvező) szabályok.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

2) Személyi mentességek a kamatlevonási korlát alól

Két olyan nagy személyi kör van, amely speciális személyi jellegére tekintettel mentesül a kamatlevonási korlátozás alkalmazása alól:

- A pénzügyi intézmény⁴, a befektetési vállalkozás, az alternatív befektetésialapkezelő, az átruházható értékpapírokkal foglalkozó kollektív befektetés vállalkozás alapkezelő társasága, a biztosító és a viszontbiztosító nem köteles alkalmazni a kamatlevonási korlátozásokat. Természetesen egy olyan vállalkozás esetén, amely nem tartozik a fenti személyi körbe, de a fenti típusú vállalkozásokkal áll kapcsolt vállalkozási viszonyban, vagy azonos konszolidált beszámolót készítő csoportba tartoznak, vagy azonos társasági adócsoporthoz tagok, alkalmazni kell a kamatlevonási korlátozásra vonatkozó szabályokat. És mivel konszolidált beszámolót készítő csoport vagy azonos társasági adócsoporthoz esetén a kamatlevonási szabályokat vagy akár a mentesítési szabályokat csoportszintű adatok felhasználásával kell több esetben számítani, ezért szükség van/lehet a fenti személyi körbe tartozó vállalkozások adataira is.
- Az adózási szempontból különálló adózó is mentesül a kamatlevonási korlátok alkalmazása alól. (Figyelem: A 2016.06.17. előtt megkötött finanszírozási költség alapjául szolgáló szerződések esetében azonban a korábbi alultőkésítettségi szabályokat nekik is alkalmazniuk kell!)

⁴ A hitelintézeti törvény szerinti hitelintézet és pénzügyi vállalkozás

3) „Régi” (2016.06.17. előtti) finanszírozási szerződések

Átmeneti rendelkezés⁵ szabályozza a korábban megkötött, finanszírozási költség alapjául szolgáló szerződések alapján az adóalapban érvényesíthető nettó finanszírozási költségeket. A 2016. június 17-e előtt megkötött, finanszírozási költség alapjául szolgáló szerződések esetében, ha a szerződés nem módosul, akkor a szerződés teljes futamideje alatt nem kötelező alkalmazni az új kamatlevonást korlátozó szabályokat.

Ugyanakkor, az adózónak joga, hogy mégis úgy döntsön, hogy alkalmazza ezen új szabályokat. Ez azért fontos, mert ha nem így dönt, akkor ezen szerződések vonatkozásában alkalmaznia kell a 2018.12.31-én hatályos alultőkésítettségi szabályokat. Azaz, itt egy választási jog illeti meg az adózót, hogy a „régi” szerződések esetében a rá kedvezőbb szabályt alkalmazza.

Ha viszont ezen korábban megkötött szerződések vonatkozásában vagy a futamidő hosszabbodik, vagy pedig a finanszírozási költség növekszik, akkor ezen új kamatlevonási szabályokat első alkalommal ezen változtatások hatálybalépését követő naptól a módosított összeg vagy futamidő tekintetében alkalmazni kell. Ilyen esetben tehát nincs választási lehetőség.

A 2016. június 17. előtt megkötött, finanszírozási költség alapjául szolgáló szerződések finanszírozási összegének növelése vagy futamidejének meghosszabbítása hatálybalépését megelőzően az érintett szerződésekre a 8. § (1) bekezdés j) pontjának 2018. december 31-én hatályos rendelkezését kell alkalmazni azzal, hogy az adózó választhatja a 8. § (1) bekezdés j) pontja adott adóévben hatályos rendelkezésének az alkalmazását.

⁵ 29/A. §. (73) bekezdés

4) Adóalapban nem érvényesíthető finanszírozási költség

4.1. 2019-es adóévre alkalmazandó adóalap növelő tétel

Tekintettel arra, hogy az új kamatlevonási korlátozásról szóló szabály 2019-ben lépett érvénybe, és mivel a szabály teljeskörű alkalmazása során figyelni kell az előző évek adókorrekciós tételeit is, a kamatlevonási kapacitást, ezért érdemes kihangsúlyozni, hogy a 2019-es adóévben a szabályok még sajátosan, korlátozva érvényesültek. Lényegében ez azt jelenti, hogy 2019-ben vagy nincs adóalap korrekció, vagy csak adóalap növelő tétel keletkezhetett ezen a jogcímen. Az adóalap növelő tétel meghatározása során sem kell figyelembe venni a korábbi adóévekben keletkezett kamatlevonási kapacitásnak a fel nem használt összegeit.

4.1.1. „Normál” kapcsolt vállalkozásra vonatkozó szabály

A „normál” jelző itt azt jelenti, hogy az adózó kapcsolt vállalkozásnak minősül, de nem minősül sem különálló adózónak, sem konszolidált beszámolót készítő csoport tagjának és nem is tagja társasági adócsoporthoz. Ezekben az esetekben ugyanis az adóalap korrekció nem érvényesül, vagy sajátosan érvényesül, vagy – részben – más számítási módon kerül meghatározásra (lásd 4.1.2., 5. és 6. pontok).

A 2019-es adóévben a kamatlevonási korlát miatti adóalap növelő tétel a nettó finanszírozási költségnek (NFK) a kamatfizetés, adózás és értékcsökkenés előtti adóévi eredmény (TA_{EBITDA}) 30 százaléka és 939 810 000 forint közül a nagyobb összeget meghaladó része.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

Ha tehát a TA_{EBITDA} 30 százaléka kisebb vagy egyenlő, mint 939 810 000 Ft, akkor azt kell vizsgálni, hogy az NFK nagyobb-e mint 939 810 000 Ft.

Ha a TA_{EBITDA} 30 százaléka nagyobb, mint 939 810 000 Ft, akkor azt kell vizsgálni, hogy az NFK-t nagyobb-e, mint a TA_{EBITDA} 30 százaléka.

Ha az NFK és a fentiek szerinti összeg (TA_{EBITDA} 30% vagy 939 810 000 Ft közül a nagyobb összeg) különbözete pozitív, akkor az adózó növelni köteles ezzel a különbséggel az adóalapját 2019-ben.

4.1.2. Különálló adózókra vonatkozó szabály

A kamatlevonási korlát EU-s jogi alapját jelentő ATAD irányelv preambuluma (8) bekezdése rögzíti: *„Tekintve, hogy a túlzott kamatfizetésekben megnyilvánuló adóalap-erózióra és a nyereségátcsoportosításra alapvetően olyan gazdálkodó szervezeteknél kerül sor, amelyek kapcsolt vállalkozásnak minősülnek, megfelelő és célszerű úgy rendelkezni, hogy a független gazdálkodó szervezetek kizárhatóak a kamatlevonáskorlátozási szabály hatálya alól, tekintettel az adókikerülés esetükben korlátozott mértékű kockázatára.”*

Ezzel összhangban az ATAD irányelv 4. cikk (3) bekezdésének b) pontja megállapítja: *„Az (1) bekezdéstől eltérve az adózó számára biztosítható a jog: b) a nettó hitelfelvételi költségek teljes összegének az adóból történő levonására, amennyiben az adózó különálló gazdálkodó szervezet.”*

A társasági adótörvény az ATAD irányelv szerinti mentesítési szabály bevezetését sajátosan „oldja” meg a 8. § (5b) bekezdésében: *„Az adóéve napjainak többségében adózási szempontból különálló adózónak minősülő adózó az (5) bekezdés alkalmazásában*

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

összevont (konszolidált) éves beszámolóként az általa alkalmazott számviteli szabályozásnak megfelelő beszámolóját veszi figyelembe.”

Az idézett TAO törvényi szabály valójában azt jelenti, hogy a különálló adózóra egyáltalán nem kell alkalmazni a kamatlevonási tilalomra vonatkozó rendelkezéseket.

A hivatkozott (5) bekezdés, egészen pontosan annak a) pontja és az ahhoz kapcsolódó (5a) bekezdése egy sajátos mentesítési szabályozást fogalmaz meg a kamatlevonási korlát miatti adóalap növelő tétel alkalmazása alól. Azt mondja ki, hogy ha az adózó saját tőkéje adóévi átlagos állományának a teljes eszközállománya adóévi átlagos állományához viszonyított aránya nagyobb vagy egyenlő a konszolidált beszámoló által számított saját tőke/eszközállomány adóévi átlagos állománya hányadosának a 98%-ánál, akkor nem kell alkalmazni a növelő tételt. Mivel különálló adózó esetében a saját beszámolót azonosnak tekinti a konszolidált beszámolóval, így értelemszerűen az egyedi beszámoló alapján számolt saját tőke/eszközállomány hányados mindig nagyobb lesz, mint az ugyanezen számok alapján számolt hányados 98 %-a.

Azaz, a különálló adózó nem köteles növelni az adóalapját, akkor sem, ha a nettó finanszírozási költsége meghaladja az adó EBITDA 30%-a és 939 810 000 forint közül a nagyobb összeget.

4.2. 2020-tól kezdődő adóévre alkalmazandó adóalap növelő tétel

A 2020-as adóévtől kezdve az adóalap növelő tétel meghatározása során már figyelemmel kell lennünk az előző adóévekben (ez most még csak a 2019. év) keletkezett, fel nem használt kamatlevonási kapacitásnak az összegére is. Első lépésben, azonosan a 4.1.1. pontban leírt szabállyal, ki kell számolni a nettó finanszírozási költségnek

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

(NFK) a kamatfizetés, adózás és értékcsökkenés előtti adóévi eredmény (TA_{EBITDA}) 30 százaléka és 939 810 000 forint közül a nagyobb összeget meghaladó részét. Majd ezt az összeget csökkenteni kell az előző adóévekben képződött, és még fel nem használt kamatlevonási kapacitás összegével (lásd 4.2.1. pont).

A különálló adózókra vonatkozóan nincs szabályváltozás, ők a 2019-eshez hasonlóan nem kötelesek adóalapjukat növelni ezen tétellel.

4.2.1. Kamatlevonási kapacitás, felhasználása, nyilvántartása

Ahogy arról az 1. pontban szó volt, a tárgyévi kamatlevonási kapacitást az adott adóévi TA_{EBITDA} 30 %-ának az ugyanezen adóévi nettó finanszírozási költséggel csökkentett összege alapján kell meghatározni (értéke vagy pozitív, vagy nulla lehet csak). Első alkalommal 2019-re kellett kiszámítani a kamatlevonási kapacitást.

A kamatlevonási kapacitás szerepe az, hogy ne csak adóévente lehessen és kelljen vizsgálni azt, hogy az adózó társasági adó szempontból „túlfinanszírozott-e”, hanem ezt több év átlagában lehessen elvégezni. Azaz, ha az egyik évben az adózó nettó finanszírozási költségei nem érik el az adó szempontból kritikus mértéket (ez a TA_{EBITDA} 30 %-a), akkor ez a különbség továbbvihető legyen a következő évre, évekre, és ha ezekben a következő években át is lépi a kritikus határt, ott a korábbi évek ezen „finanszírozási tartaléka” felhasználható legyen.

Ebből következik az, hogy ha az adózónak volt 2019-ben kamatlevonási kapacitása, 2020-ban viszont átlépi a finanszírozás mértéke a törvényi határértéket, akkor a 2020-as adóalap növelő tétel számítása során ez figyelembevehető kell legyen.

Példa: Ha az adózó 2019-es TA_{EBITDA} -ja 4 500 000 eFt és a nettó finanszírozási költsége 1 200 000 eFt, akkor a 2019-es kamatlevonási kapacitása $4\,500\,000 \text{ eFt} \times 30\% - 1\,200\,000 \text{ eFt} = 150\,000 \text{ eFt}$.

Ha 2020-ban a TA_{EBITDA} -ja 3 500 000 eFt és a nettó finanszírozási költsége 1 250 000 eFt, akkor csak 2020-at vizsgálva átlépte a kritikus finanszírozási szintet az adózó 200 000 eFt-tal. Azonban mivel még nem használt fel semmit a 2019-es 150 000 eFt-os kamatlevonási kapacitásból, így ebből 2020-ban mind a 150 000 eFt-ot felhasználhatja. Így az adóalap növelő tétel $(200\,000 - 150\,000) 50\,000 \text{ eFt}$ lesz 2020-ban.

2020-ban nulla forint lesz a kamatlevonási kapacitás, míg a nyilvántartott kamatlevonási kapacitás összege 0 eFt lesz.

Lényeges, hogy a kamatlevonási kapacitásokat a keletkezésük sorrendjének megfelelően (FIFO módszer), legkésőbb a keletkezésük adóévet követő ötödik adóévben lehet felhasználni. Azaz, például egy 2020-as évben keletkezett kamatlevonási kapacitást legkésőbb a 2025-ös adóévben lehet felhasználni.

Éppen ezért a kamatlevonási kapacitásokat és azok felhasználását ugyanúgy nyilván kell tartani éves bontásban, mint például az elhatárolt veszteségeket. Az ötéves korlát miatt már fel nem használható kamatlevonási kapacitás összegeket „le kell írni, ki kell vezetni” a nyilvántartásból.

A kamatlevonási kapacitás számítását, felhasználását egyedi adózói szinten kell elvégezni. Ez igaz a társasági adócsoporthoz tartozókra is. Azaz, itt a társasági adócsoporthoz tartozók összesített adatai alapján az egyedi csoporttag adóalanyokra visszaosztott adóalap korrekciós összegeket (lásd 6. pont) kell figyelembe venni a kamatlevonási kapacitás számításakor.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

4.3. 2020-tól kezdődő adóévre alkalmazandó adóalap csökkentő tétel

Abban az esetben, ha az adózó a korábbi adóévekben (2020-ban ez kizárólag a 2019-es adóév lehet), növelte az adóalapját ezen a kamatlevonási korlát jogcímen, akkor ezzel a korábbi években növelő tételként figyelembe vett és csökkentő tételként még nem érvényesített összeggel csökkentheti az adóalapját az adózó. Ezen csökkentő tételnek van azonban egy felső korlátja, maximuma. Ez a csökkentő összeg nem haladhatja meg az adott évi kamatlevonási kapacitás összegét.

Példa:

T1 évben az adóalap növelő tétel összege 1000.

T2 évben az adóalap növelő tétel összege 0, a kamatlevonási kapacitás 400.

T3 évben az adóalap növelő tétel összege 2000, a kamatlevonási kapacitás 500.

Ekkor T2 évben az adózó 400-zal csökkentheti az adóalapját és nyilvántart 600 fel nem használt adóalap növelő összeget.

T3 évben 500-zal csökkentheti az adóalapját és nyilván tart 2100 fel nem használt adóalap növelő összeget.

Az ezen adóalap csökkentő tételt és a csökkentő tételként fel nem használt adóalap növelő összegeket is egyedileg kell az adózóknak - ideértve a társasági adócsoport-tag adózókat is – nyilvántartani.

5) Konszolidált beszámolót készítő csoport speciális szabályai

A konszolidált beszámolót készítő csoport minősítési ismérveit az 1. pontban már meghatároztuk. Ezen szabályok lényege az, hogy az ilyen csoporttag vállalkozások lehetőséget kapnak arra, hogy a 4. pont szerint kiszámított adóalap növelő tétel helyett, amennyiben ez kedvezőbb számukra, az 5.1. vagy az 5.2. pont szerinti szabályokat alkalmazzák.

Az 5.1. pont szerinti szabály lényegében egy mentesítő szabály, amennyiben ennek megfelel a csoporttag adózó, akkor mentesül az adóalap növelő tétel alkalmazása alól.

Az 5.2. pont pedig adott esetben kedvezőbb, alacsonyabb adóalap növelő tételt eredményezhet. Lényeges, hogy ezek csak lehetőségek, így az adózó eldöntheti, hogy él-e velük vagy sem. Természetesen mivel alkalmazásuk kedvezőbb, alacsonyabb adóterhelést eredményezhet, érdemes alkalmazni ezeket a lehetőségeket. Ez a gyakorlatban azt fogja jelenteni, hogy a konszolidált beszámolót készítő csoporttag adózónak ki kell számolni a 4., az 5.1. és az 5.2. pont szerinti értékeket és a legkedvezőbbet kell választani⁶.

Megjegyezzük, hogy ezek a szabályok sem mentesek az ún. „körkörös hivatkozást” eredményező számítási anomáliák alól, ezekre természetesen felhívjuk a figyelmet a megfelelő helyen.

5.1. Saját tőke/eszközarány alapú mentesítés

Amennyiben a konszolidált beszámolót készítő csoporttag adózó saját tőkéje adóévi átlagos állományának a teljes eszközállománya adóévi átlagos állományához viszonyított

⁶ S ha a konszolidált beszámolót készítő csoporttag adózó egyben társasági adócsoport tagja is, akkor a 6. pontban említett számítási módszerekkel is ki kell számolnia az adóalap korrekciós tételt, s ezen értékek közül a számára legkedvezőbbet választhatja ki.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

arányának 98 %-a nagyobb vagy egyenlő a konszolidált beszámoló-készítő csoport konszolidált beszámolójának adatai alapján csoportszinten számított saját tőke/eszközállomány adóévi átlagos állománya hányadosánál, akkor a csoporttagnak nem kell alkalmazni a 4. pont szerint kiszámított növelő tételt. Azaz, azon csoporttag adózók mentesülnek, akiknek az eszközarányos saját tőke ellátottságuk meghaladja a csoportátlagot.

$$\frac{SAJÁT TŐKE_{EGYEDI}}{TELJES ESZKÖZÁLLOMÁNY_{EGYEDI}} \times 98 \% > \frac{SAJÁT TŐKE_{CSOPORT}}{TELJES ESZKÖZÁLLOMÁNY_{CSOPORT}}$$

A szabály tehát nem az adóévi napi átlagos állomány, hanem csak az adóévi átlagos állomány szabályt alkalmazza. Ez értelmezésünk szerint azt jelenti, hogy a saját tőkében és az eszközállományban történő év közbeni mozgásokat nem kell napi arányosítással figyelembe venni, hanem csak a nyitó és a záró értékek, ezek egyszerű számtani átlaga alapján kell a kalkulációkat elvégezni.

Tehát, ha például egy cég tőkeemelést hajt végre év közben, akkor annak hatása a saját tőkében csak az év végi záró állományban jelenik meg, függetlenül attól, hogy a tőkeemelésre január 2-án vagy december 30-án került sor.

Ehhez a ponthoz kapcsolódik az egyik említett értelmezési probléma, kérdés, amire fel kell hívni a figyelmet. 2019-től nincs a TAO törvényben saját tőke fogalom, így a számviteli törvény meghatározása az irányadó, amelynél viszont a tárgyévi adózott eredményt tartalmazza a saját tőke. Az adózott eredményt azonban befolyásolja az, hogy kell-e adóalap növelő tételt alkalmazni vagy sem a kamatlevonási korlát miatt, illetve milyen összegben. Az adózó kiszámítja az adóalap növelő tételt, és így megállapítja az adóalapot, az adókötelezettséget, majd az adózott eredményen keresztül a saját tőkét. Ezt követően az

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

így számított saját tőke (és természetesen az eszközérték) alapján pedig adott esetben kiderül, hogy az adózó mentesítve van ezen adóalap módosító tétel alkalmazása alól. Ezért a számítások során erre, ha szükséges, figyelemmel kell lenni.

5.2. Külső finanszírozási költségalapú levonási korlát

A konszolidált beszámolót készítő csoporttag jogosult arra, hogy ha a TA_{EBITDA} arányosan számított harmadik felekkel szembeni nettó finanszírozási költségek összege meghaladja az általános szabályok szerint számított (4. pont) kamatlevonhatósági mértéket, akkor ezt a magasabb értéket vehesse figyelembe. A számítás menete tehát az, hogy a csoporttag adózó kiszámolja 4. pont szerinti levonható finanszírozási költségösszeget és ezt összehasonlítja az alábbi számítás eredményével:

$$\frac{\text{csoportszinten vett 3. felekkel szembeni NFK}}{\text{csoport } TA_{EBITDA}} \times TA_{EBITDA}$$

Ha az így kiszámított összeg kedvezőbb (alacsonyabb adóalap növelő tétel jön ki), akkor az adózó alkalmazhatja ezt is.

6) Társasági adócsoporthoz vonatkozó speciális szabályok

Tekintettel arra, hogy a társasági adócsoporthoz tagjai közösen készítik társasági adóbevallásukat és közösen állapítják meg adókötelezettségüket⁷, így esetükben a kamatlevonási szabályokat is sajátos módon, csoportszinten is kell kezelni. A társasági adócsoporthoz kamatlevonási szabályai változtak a legtöbbet az elmúlt időszakban, így – az átmeneti rendelkezéseknek köszönhetően – több rendelkezés is hatályban van, amelyek közül választási lehetőség illeti meg az adóalanyt. Ezek miatt (is) a társasági csoporttagok kamatlevonási szabályai talán a legbonyolultabbak, legösszetettebbek.

A szabályrendszer lényege, hogy a kamatlevonási korlát miatti adóalap korrekciós tételeket csoportszinten kell megállapítani⁸, majd ezt kell visszaosztani, a törvényben meghatározott arányszám segítségével az egyes adóalanyokra. Az alábbiakban már csak a jelenleg, tehát a 2020-as adókötelezettség megállapítása során alkalmazható szabálylehetőségeket ismertetjük⁹.

6.1. TA_{EBITDA} alapú felosztási modell

A 2020-as adóévben még alkalmazható, a teljes adóévre az a számítási eljárás, amely szerint a csoportszinten kiszámított adóalap növelő tételt a TA_{EBITDA} arányában kell az egyes csoporttagok között felosztani, azzal, hogy a 939 810 000 Ft összeg a nettó finanszírozási

⁷ Azzal természetesen, hogy a csoport szinten megállapított összegek, végül a törvényben meghatározott szabályok szerint, felosztásra kerülnek az egyedi adóalanyok között.

⁸ Ezen vonatkozásban a társasági adóban mindenképpen elszámolható nettó finanszírozási költséget jelentő 939 810 000 Ft összeget csoportszinten kell értelmezni, kezelni. Ez az összeg a csoportos társasági adóalany nettó finanszírozási költséggel rendelkező tagjaira együttesen vonatkozik.

⁹ A 2019-ben alkalmazható, korábbi szabályok ismertetésétől eltekintünk.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

költséggel rendelkező csoporttagokra együttesen vonatkozik. A számítás során első lépésben tehát a csoportszintű adóalap növelő tételt kellett kiszámítani.

$$a) \text{MAX}[\text{csoport TA}_{EBITDA} \times 30 \% ; 93981000] - NFK_{csoport} \geq 0$$

$$b) NFK_{csoport} - \text{MAX}[\text{csoport TA}_{EBITDA} \times 30 \% ; 93981000] \geq 0$$

Tehát, ha a csoportszintű adó EBITDA 30% vagy a 939 810 000 Ft közül a nagyobb meghaladja a csoportszintű nettó finanszírozási költséget (a) eset), akkor nincs adóalap növelő tétel.

Ha viszont a csoportszintű nettó finanszírozási nagyobb, akkor adóalap korrekciós tétel keletkezik (b) eset). Ezen utóbbi esetben az így, csoportszinten kiszámított összeget TA_{EBITDA} arányában kell visszaosztani az egyes csoporttag adóalanyokra.

$$\frac{\text{TA}_{EBITDA}}{\text{csoport TA}_{EBITDA}} \times \text{CSOPTA}_{növelő}$$

Ha a fenti képletek „mögé nézünk”, akkor felfedezhetjük, hogy ez számos – jogszabályértelmezéssel megnyugtatóan nem feloldható – problémát tartalmaz:

A TA_{EBITDA} mind egyéni, mind akár csoportszinten felvehet negatív értéket. Kérdéses, hogy negatív egyéni és pozitív csoportszintű TA_{EBITDA} érték esetén a számított (negatív értékű) hányadossal mit is kezdünk egy felosztás során. Vagy pozitív egyéni és negatív csoportszintű TA_{EBITDA} esetén ugyanez a kérdés merül fel. De negatív egyéni és negatív csoportszintű TA_{EBITDA} esetén is problémás ezen rendszer alkalmazása. Gyakorlatilag csak akkor alkalmazható ez a megoldás megnyugtatóan, ha a csoport minden tagja és a csoport

is pozitív TA_{EBITDA} értékkel rendelkezik. Ezért ezen számítási lehetőség használata csak ezen utóbbi esetben javasolt.

6.2. NFK alapú felosztási modell

A 6.1. pontban vázolt anomáliát érzékelve a jogalkotó 2020.11.27-ével módosította a szabályt és lehetőséget adott az adózóknak arra, hogy a 2020-as év vonatkozásában válasszanak a régi (lásd 6.1. pont) vagy az új számítási modell (6.2.) között.

Az új számítás során a csoportszinten kiszámított adóalap növelő tételt¹⁰ a nettó finanszírozási költség arányában kell a csoporttagok között felosztani. Mivel az NFK definíciójából követően az csak nulla vagy pozitív értéket vehet fel, ezért ez a megoldás megszüntette a 6.1. pont szerinti problémákat.

$$\frac{NFK_{EGYÉNI}}{NFK_{CSOPORT}} \times CSOPTA_{növelő}$$

Minden olyan esetben, ahol negatív egyéni vagy csoportszintű TA_{EBITDA} érték merül fel a 2020-as adóév vonatkozásában, ott ezt a megoldást javasoljuk alkalmazni.

¹⁰ Ez az első számítási lépés teljes mértékben megegyezik a 6.1. leírtakkal.

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

7) Választási jogok és az önellenőrzés

Az adózás rendjéről szóló törvény (Art) 54. §. (3) bekezdése rögzíti, hogy nincs helye önellenőrzésnek, ha az adózó a törvényben megengedett választási lehetőséggel jogszerűen élt, és ezt az önellenőrzéssel változtatná meg.

Mindezek alapján azon adóalap-korrekciós tételek esetében, amelyek alkalmazását a TAO tv. az adózó döntésétől teszi függővé, továbbra sincs helye a döntés önellenőrzés útján történő megváltoztatásának. Azaz, nagyon körültekintően kell eljárni akkor, amikor a társasági adótörvény által biztosított többféle választási lehetőség közül döntünk és azt alkalmazzuk az adóbevallásban, ugyanis, ha később rájövünk, hogy egy másik megoldás mégiscsak kedvezőbb lett volna, nem változtathatjuk meg az eredeti döntésünket önellenőrzéssel.

Úgyhogy, bár a szakminisztériumnak is csak több lépésben sikerült a jogszabály megfelelő kodifikálása (lásd például a 8. §. (5e) pontját), az adózóknak egyből helyes döntést kell hozniuk.

Amennyiben bármilyen kérdése merülne fel a leírtakkal kapcsolatban, keressen minket bizalommal!

2021. június 14.

Üdvözlettel:

PMX Csapat

In Memoriam
Dr. Teszéri-Rácz
Ildikó

Tisztelt Olvasó!

Minden {pmx} kiadványt a lehető legnagyobb gonddal és figyelemmel állítunk össze, az elmúlt közel három évtized során megszerzett ismereteink és gyakorlati tapasztalataink birtokában. S éppen ezen ismeretek mondatják velünk azt, hogy adózási szempontból szinte nincs két egyforma eset, sokszor egy jelentéktelennek tűnő eltérés alapvetően érintheti, változtathatja meg egy ügylet, tranzakció vagy éppen juttatás adókötelezettségét. Erre tekintettel kérjük, hogy nagyon gondosan mérlegelje, ha üzleti döntéseit kizárólag ezen kiadványban foglalt tartalomra alapozva hozza meg és nem konzultál adószakértőjével a konkrét eset kapcsán. Mi nyomatékosan hangsúlyozzuk azt, hogy minden esetben ki kell kérni a konkrét ügyről a szakértő véleményét és megalapozott, felelősségteljes döntés csak ennek birtokában hozható.

A fentiek miatt a kiadvány nem megfelelő gondossággal történő felhasználásából fakadó semmilyen kárért nem tudunk felelősséget vállalni.

Megértésüket köszönjük!

Szalai János partner